

Oikeus- ja taloustieteellisiä näkökulmia verotustietojen julkisuuteen

Kaisa Kotakorpi & Matti Urpilainen, 8.5.2026

Miksi tämä aihepiiri?

- Yksityishenkilöiden verotustietojen julkisuus on muodostunut Suomessa jokasyksyiseksi keskustelunaiheeksi. Tästä huolimatta:
 - Keskustelussa ei ole kovin monipuolisesti arvioitu julkisuutta perustelevia näkökohtia, koska nykyisellään laissa säädetyt verotustiedot ovat kaikkien verovelvollisten osalta lähtökohtaisesti julkisia.
 - Keskustelussa ei ole kovin monipuolisesti arvioitu, millaisten verovelvollistyyppien osalta verotustietojen julkisuutta tulisi ensisijaisesti rajoittaa ja millaisten verovelvollistyyppien osalta julkisuudelle on vahvimmat perusteet
 - Suomen sääntely-ympäristöä ja sääntelymallia on tutkittu varsin vähän molemmilla tieteenaloilla: voidaan tunnistaa Suomen lainsäädäntöä koskeva tutkimusaukko.
- Aihepiiriä koskevassa oikeus- ja taloustieteellisessä kirjallisuudessa näyttää olevan juuri sopivasti päällekkäisyyksiä ja näkökulmaeroja: kaksi tieteenalaa käsittelevät asiaa omilla menetelmillään ja omista näkökulmistaan, mutta samasta asiasta kuitenkin puhutaan.
- Oikeus- ja taloustieteellisten argumenttien yhdistelemiselle ja keskinäisen painoarvon vertailulle näyttää kaiken kaikkiaan olevan poikkeuksellisen hyvät edellytykset tässä aihepiirissä

Verotustietojen saatavuus & julkisuus: määrittelyjä KK1

1. Saatavuus kenelle
 - Eri viranomaiset kotimaassa ja ulkomailla / suuri yleisö
 2. Julkisuus miten/missä
 - Verotoimistossa / esim. internetissä / valtamediassa
 3. Kenen tiedot
 - Kaikki / suurituloiset / veronkiertäjät / ”hyvät veronmaksajat”
 4. Mitkä tiedot
 - Julkisten tietojen määrittely & sisältö / yksilöiden vs. yritysten tiedot
-
- Verotustietojen julkisuudessa ja sen tavoitteissa paljon vaihtelua kansainvälisesti (Nakayama 2021)
 - Juridiikan ja taloustieteen näkökulmien yhdistämisessä kansainvälisiä (Slemrod 2025) sekä Suomea koskevia tutkimusaukkoja

Dia 3

KK1 Tämän slaidin pääpointti - julkisuus ei ole nolla-yksi kysymys, vaan dimensioita on monta
Kaisa Kotakorpi (TAU); 2026-05-05T12:41:21.374

Tutkimuskysymyksiä

1. Kansainvälisen tilanteen kartoitus ja vertailu sekä Suomen asemointi
 2. Suomen sääntelyn tilanne, kehitys ja perustelut – ja kysymys nykytilan optimaalisuudesta (juridiikka)
 3. Verotustietojen julkisuuden ja siihen liittyvän sääntelyn vaikutuskanavat ja empiirinen evidenssi (taloustiede)
- Hankkeen tavoitteena on koota yhteen argumentteja julkisuuden puolesta & vastaan sekä juridisesta että taloustieteen näkökulmasta.
 - Mitkä ovat verotustietojen julkisuuden (kaikki relevantit) hyödyt ja haitat?
 - Jos hyödyt suhteessa haittoihin eivät ole (yksilötasolla) kiistattomat, onko verotustietojen julkisuudella tästä huolimatta (yhteiskunnallista) itseisarvoa?

Laki verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta, 5.1 §

Vuosittain toimitetussa verotuksessa tuloverotuksen julkisia verotustietoja ovat verovelvollisen nimi, syntymävuosi ja se maakunta, jonka alueella verovelvollisen verotusmenettelystä annetun lain [\(1558/1995\) 5 §:ssä](#) tarkoitettu kotikunta sijaitsee. Verovelvollisten, jotka verotetaan verotusmenettelystä annetun lain mukaisesti, mutta joilla ei ole verotusmenettelystä annetun lain 5 §:n mukaista kotikuntaa, julkisia verotustietoja ovat nimi ja syntymävuosi sekä maakunta, jonka alueella sijaitsee se Verohallinnon yksikkö, joka on toimittanut verovelvollisen verotuksen. Lisäksi julkisia ovat tiedot:

- 1) valtionverotuksessa verotettavasta ansiotulosta;*
- 2) valtionverotuksessa verotettavasta pääomatulosta;*
- 3) kunnallisverotuksessa verotettavasta tulosta;*
- 4) tuloverosta, kunnallisverosta sekä maksuunpantujen verojen ja maksujen yhteismäärästä;*
- 5) veronkannossa maksettavasta ja palautettavasta määrästä.*

Lakialoite LA 30/2025

Tuloverotuksen julkiset tiedot

*Vuosittain toimitetussa verotuksessa tuloverotuksen **julkisia verotustietoja ovat verovelvollisen sukupuoli, syntymävuosi ja se maakunta, jonka alueella verovelvollisen verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 5 §:ssä tarkoitettu kotikunta sijaitsee.** Verovelvollisten, jotka verotetaan verotusmenettelystä annetun lain mukaisesti, mutta joilla ei ole verotusmenettelystä annetun lain 5 §:n mukaista kotikuntaa, julkisia verotustietoja ovat sukupuoli, syntymävuosi ja se maakunta, jonka alueella sijaitsee se Verohallinnon yksikkö, joka on toimittanut verovelvollisen verotuksen. Lisäksi julkisia ovat tiedot:*

- 1) valtionverotuksessa verotettavasta ansiotulosta;*
- 2) valtionverotuksessa verotettavasta pääomatulosta;*
- 3) kunnallisverotuksessa verotettavasta tulosta;*
- 4) tuloverosta, kunnallisverosta sekä maksuunpantujen verojen ja maksujen yhteismäärästä;*
- 5) veronkannossa maksettavasta ja palautettavasta määrästä.*

Oikeustieteellinen näkökulma

- yksityisyyden suoja (PL 10 §) vs. viranomaistoiminnan ja asiakirjojen lähtökohtainen julkisuus (PL 12 §)
- ihmis- ja perusoikeuksien suoja vs. lainsäätäjän kompetenssi säätää niihin rajoituksia tavallisessa lainsäädännössä (L verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta)
- yhtäältä yksityisyyden suoja näyttää vahvistuneen, samoin sitä koskevat vaatimukset
 - verokalenterit pois markkinoilta, tiedoista pois tarkka asuinkunta jne.
- toisaalta verotustietojen käsittely mediassa näyttää laajentuneen ja koskevan monenlaisia henkilöryhmiä, kuten tosi-tv-julkkiksia
- verotustietojen julkisuus on ollut Suomessa vakiintunut sääntelyratkaisu jo vuosikymmenien ajan
 - onko selvää, mitkä seikat tässä ajassa, sääntely-ympäristössä ja institutionaalisessa kehyksessä perustelevat verotustietojen julkisuutta?
 - mitä uusia argumentteja voidaan saada kansainvälisestä keskustelusta?
 - onko olennaisempaa legaalijulkisuus vai tosiasiallinen julkistus mediassa?
 - olisiko nykyistä sääntelyä perusteltua muuttaa: esim. onko kaikkien henkilöiden verotustietojen yhtäläinen julkisuus perusteltua, vai tulisiko siihen tehdä tarkempia rajauksia tulotason, varallisuuden tai yhteiskunnallisen aseman perusteella?

Taloustieteellisen tutkimuksen näkökulmia

- Kansainvälisessä tutkimuksessa on usein (Suomesta poikkeavasti) lähtökohtana se:
 - että yksityishenkilöiden verotustiedot eivät ole välttämättä miltään osin yleisöjulkisia
 - että veroviranomaisen laaja tiedonsaantioikeus verovelvollisilta (ja sivullisilta) voi olla poliittisesti kiistanalainen asia
- Lainsäädäntö ja vakiintuneet sääntelyvalinnat eivät rajoita taloustieteen tutkimusasetelmia, johtopäätöksiä ja suosituksia samalla tavoin kuin oikeustieteessä.
- Empiirisessä tutkimuksessa on tunnistettu ainakin seuraavia vaikutuskanavia – evidenssiä seuraavilla kalvoilla

(i) Veronkierto

(ii) Tulovertailujen hyvinvointivaikutukset

(iii) Vaikutukset reaalitalouteen esim. työmarkkinoihin

(iv) Vaikutukset politiikkapreferensseihin ja äänestyskäyttäytymiseen

(v) Verotustietojen julkisuuden kustannukset (privacy costs)

Taloustieteellisen tutkimuksen näkökulmia

(i) Veronkierto

- Veronkierron torjunnassa ensisijaista on (vertailu)tietojen mahdollisimman laaja saatavuus veroviranomaiselle
 - Palkansaajien veronkierto vaikeaa; muista tuloista helpompaa (Kleven ym. 2011)
 - Innovatiivisia uusia tapoja vertailutietojen koostamiseen & käyttöön tutkittu myös Suomessa (esim. Eerola ym. 2026)
- Verotustietojen julkisuudella voi olla vaikutusta jopa Suomen kaltaisessa sääntely-ympäristössä (esim. Bø ym. 2015)
- Julkisuus hyödyllistä erityisesti jos vertailutietoja ei ole saatavilla

(ii) Tuloverotilujen hyvinvointivaikutukset

- Ihmiset välittävät omasta tuloasemastaan (absoluuttisen tulotason ohella)
- Verotustietojen julkisuus lisää tietoa omasta asemasta joten sillä voi olla hyvinvointivaikutuksia – suuruus ja suunta empiirinen kysymys (esim. Xu ym. 2025)

Taloustieteellisen tutkimuksen näkökulmia

(iii) Vaikutukset reaalityömarkkinoihin

- Tieto omasta tuloasemasta saattaa muuttaa työmarkkinakäyttäytymistä (esim. Xu ym. 2025) – työtunnit, palkkaneuvottelut
- Kirjallisuutta on koonnut yhteen esim. Cullen (2024) – huom. tässä kirjallisuudessa osin kyse palkkojen läpinäkyvyydestä työpaikoilla (osin eri kysymys)

(iv) Vaikutukset politiikkapreferensseihin ja äänestyskäyttäytymiseen

- Veropäivän julkisuus vähentää suurituloisten kannatusta tuloja uudelleenjakavalle politiikalle (Dunaiski & Tukiainen 2025)

(v) Verotustietojen julkisuuden kustannukset (privacy costs)

- Empiirisesti voidaan tutkia myös julkisuuden kustannuksia – esim. paljonko ihmiset ovat valmiita maksamaan tietojen salassapidosta?
- Epäsuoraa evidenssiä esim. Karol & Sanz-Maldonado (2024)

Yhteenvetoa: mitä hyötyjä voidaan saada oikeus- ja taloustieteellisten tutkimusnäkökulmien yhdistämisestä?

- Mahdollistaa Suomessa omaksuttujen sääntelyratkaisujen tarkemman asemoinnin: miten on muualla, miten voisi olla täälläkin.
- Auttaa tunnistamaan aiheen kannalta merkityksellisiä institutionaalisia piirteitä: esim. tarvitaanko verotustietojen julkisuutta veronkierron estämiseen, jos veroviranomaisilla on tätä varten riittävät resurssit ja tiedonsaantioikeudet?
- Tuottaa uusia argumentteja molemmilla tutkimusaloilla:
- Uusia näkökulmia taloustieteen tutkimukseen:
 - Ymmärrys vallitsevasta sääntelystä, sen perusteluista, muutoksista ja relevanteista kehityssuunnista
 - Pakottavan lainsäädännön (EIOS/EU/PL) asettamat reaali maailman rajoitteet
 - Lainsäädäntömuutosten luomat tutkimusasetelmat
- Uusia näkökulmia oikeustieteen tutkimukseen
 - Relevanttien vaikutuskanavien tunnistaminen ja kvantifiointi
 - Mikä olisi optimaalinen sääntelyratkaisu verrattuna nykytilanteeseen?

Lähteet

Bø, Erlend E., Joel Slemrod, and Thor O. Thoresen (2015). Taxes on the Internet: Deterrence Effects of Public Disclosure. *American Economic Journal: Economic Policy* 7 (1), 36–62.

Cullen, Zoe (2024). Is pay transparency good? *Journal of Economic Perspectives*, 38(1): 153–180.

Dunaiski, Maurice & Tukiainen, Janne (2025). Does Income Transparency Affect Support for Redistribution? Evidence from Finland's Tax Day. *Journal of Politics*, 87(3).

Eerola, Essi, Tuomas Kosonen, Kaisa Kotakorpi & Teemu Lyytikäinen. (2026). [Tax compliance in the rental housing market: Evidence from a field experiment.](#) *American Economic Journal: Economic Policy*, tulossa.

Karol, Stephanie & Gerardo Sanz-Maldonado (2024). Salary Disclosure and the Value of Tax Privacy: Evidence from U.S. Nonprofits. *Julkaisematon käsikirjoitus*.

Zhang, Alex: Fiscal Citizenship and Taxpayer Privacy (2025). *Columbia Law Review*, 125(1): 235-318.

Nakayama, Kiyoshi (2021). Public Disclosure of Taxpayer Information as a Measure to Improve Tax Compliance. IMF.

Slemrod, Joel (2025). Tax Privacy. *Journal of Economic Perspectives*. 39(1), 205–224.

Xu, Xiaogeng, Satu Metsälampi, Michael Kirchner, Kaisa Kotakorpi, Peter H. Matthews & Topi Miettinen (2025). Which Reference Groups Matter and How? A Relative Income Information Experiment with Administrative Data. *American Economic Journal: Applied Economics*, tulossa..